

JEDEN KŘEST

Podle článků MUDr. Jana Zemana upravil Jiří Krejčí

Abychom se přiblížili správné představě toho, co máme podle Písma chápat pod slovem „křest“, podívejme se na několik slov, které Písmo pro „křtít“ ne u ž í v á:

- 1. brechein** – postříkat, smáčet (L. 7,38.44)
- 2. luein** – mýt, koupat (J. 13,10; Sk. 9,37 a 16,33; Žd. 10,23; 2Pt. 2,22; Zj. 1,5)
- 3. apoluein** – umýt, smýt (1K. 6,11)
- 4. niptein** – omýt (Mt. 6,17 a 15,2; Mk. 7,3; J. 9,7.11.15; J. 13,5.6.8.10; 1Tm. 5,10)
- 5. aponiptein** – omývat (Mt. 27,24)
- 6. plynein** – prát (L. 5,2; Zj. 7,14)
- 7. rantizein** – pokropit (Mk. 7,4; Žd. 9,13.19.21.22; Zj. 19,13)

Při tomto bohatství sloves neužívá Písmo ani jednou některého z nich, aby jím vyjádřilo, že někdo byl „pokřtěn“, nýbrž vždycky používá sloveso **BAPTEIN, BAPTIZEIN** – nořit, ponořit.

Vyskytují se podstatná jména:

- 1. lutron** – koupání, obmytí, lázeň (Ef. 5,26; Tt. 3,5)
- 2. rantismos** – pokropení (Žd. 12,24; 1Pt. 1,2)
- 3. proschysis** – vylití, prolití (Žd. 11,28)

Ale ani jednou nepoužívá Písmo některého z nich, mluvili o „křtu“. Vždy užívá slovo **BAPTISMA** – ponoření.

Ke správnému pochopení slova „křtít“ a „křest“ by nám to mohlo stačit. Podívejme se však blíže na slova **baptein, baptizein, baptisma**. Tato slova odpovídají starozákonnímu slovu „tabal“ (ponořit) a od něho odvozenému „tebilah“ (vnoření, ponoření). Starý Zákon má jiné výrazy pro „kropit, umýt, vyprat“. Žádný z těchto výrazů se nepoužíval pro křest a

provádění křtu, jak jej vidíme u Jana Křtitele. Pro tuto činnost je použito pouze slova „tabal“ a pro výkon samotný „tebilah“.

Z toho vyplývá tento závěr: v původních jazycích Starého a Nového zákona se pro pojem „křtít“ používá důsledně jeden výraz.

a) to slovo znamená vždy „nořit, ponořit“;

b) to slovo se přesně liší od umývání a kropení.

Vedle slova „baptisma“ známe ještě výraz „baptismos“, které se vyskytuje jen v množném čísle a vztahuje se na obřadné ponořování například nádob, náradí a částí nábytku, jako stoliček do vody podle 3. Mojžíšovy 11,32 (Mk. 7,4.8; Žd. 6,2 a 9,10).

V tomto světle lze také pochopit text v Lukášově evangeliu 11,38, kde je použito slovo „baptizein“, což znamená, že si dotyčný ponořil ruce a předloktí do vody, ale je možné i ponoření celého těla do vody, jako při křtu. Při velmi častém znečištění Levitů (kněží) a nutném následném očišťování prováděl „křest“ – tebilah – každý tím způsobem, že se ponořil do vody, jak to vidíme také u Námána. Podle talmudských předpisů k tomu bylo zapotřebí 486 až 525 litrů vody. I ten, kdo z pohanů přistupoval k židovství, nořil se sám do vody za přítomnosti dvou učitelů zákona.

Tímto jsme se poněkud blíže seznámili se způsobem **jak** se křtilo. **Kdo** byl křtěn? O tom se nejlépe poučíme v novozákonní knize Skutky apoštolů.

Skutečně nejlepším spiskem, který byl o křtu napsán, jsou Skutky apoštolů. Co se dělo po apoštolské době není pro nás závazné, protože nevíme, kdy a v čem se naplnila slova apoštola Pavla starším efezského sboru: *„Vím, že po mém odchodu přijdou mezi vás draví vlci, kteří nebudou šetřit stádo. I mezi vámi samými povstanou lidé, kteří povedou scestné řeči, aby strhli učedníky na svou stranu“* (Sk. 20,29-30). Podobně mluví apoštol Petr ve svém druhém listu: *„V Božím lidu bývali*

ovšem i lživí proroci; tak i mezi vámi budou lživí učitelé, kteří budou záłudně zavádět zhoubné nauky a budou popírat Panovníka, který je vykoupil ... A mnozí budou následovat jejich nezřízenost a cesta pravdy bude kvůli nim v opovržení" (2Pt. 2,1-2). Z tohoto důvodu musíme odmítnout všechno, co je v poapoštolské době v rozporu se svědectvím Písma.

Skutky apoštolů podávají dostatečné svědectví o tom, kdo byl křtěn:

- 2,41: *TEDY TI, KTERÍ PŘIJALI SLOVO JEHO, POKŘTĚNI JSOU.* Podobně bývají dnes pokřtěni také ti, kteří ochotně přijímají Slovo Boží.
- 8,12: *A KDYŽ UVĚŘILI FILIPOVI, ZVĚSTUJÍCÍMU O KRÁLOVSTVÍ BOŽÍM A O JMÉNU JEŽÍŠE KRISTA, KŘTILI SE MUŽI I ŽENY.* Žádná zmínka o dětech. Kdyby děti byly křtěny, jistě by bylo vhodné, právě při této příležitosti, o tom udělat zmínku.
- 8,36-37: *JAK POKRAČOVALI V CESTĚ, PŘIJELI K MÍSTU, KDE BYLA VODA. DVOŘAN ŘEKL: „ZDE JE VODA. CO BRÁNÍ, ABYCH BYL POKŘTĚN?“ FILIP MU ŘEKL: „JESTLIŽE VĚŘÍŠ CELÝM SVÝM SRDCEM, NIC TOMU NEBRÁNÍ.“ A ON MU ODPOVĚDĚL: „VĚŘÍM, ŽE JEŽÍŠ KRISTUS JE SYN BOŽÍ.“* Jediná podmínka byla tehdy, a je v, souhlasu se slovy Pána Ježíše, také dnes, osobní víra v Pána Ježíše jako ve Spasitele.
- 8,38-39: *DAL ZASTAVIT VŮZ A OBA, FILIP I DVOŘAN, SESTOUPILI DO VODY A FILIP JEJ POKŘTIL. KDYŽ VYSTOUPILI Z VODY ... RADOVAL SE A JEL DÁL SVOU CESTOU.* Je to jistě názorný popis dvou mužů, sestupujících do vody, ať již do řeky nebo nějaké vodní nádrže, a po křtu zase odtud vystupujících. Ochotná poslušnost Ježíšových slov má za následek radostnou cestu životem.
- 9,17-18: *ANANIÁŠ ŘEKL: „SAULE, MŮJ BRATRĚ" ... A HNED SE DAL POKŘTÍT.* To je zřejmě zpráva o křtu mladého bratra, který je svými duchovními zkušenostmi příkladem ostatním.

- 10,47-48: *KDO MŮŽE ZABRÁNIT, ABY BYLI VODOU POKŘTĚNI TI, KTERÍ PŘIJALI DUCHA SVATÉHO JAKO MY? A DAL POKYN, ABY BYLI POKŘTĚNI VE JMÉNO JEŽÍŠE KRISTA.* Každý věřící obdrží při svém obrácení Ducha svatého jako závdavek, znamení a pomazání. Ti, kdo uvěřili, byli pokřtěni.
- 16,14-15: *POSLOUCHALA NÁS I JEDNA ŽENA JMÉNEM LYDIE. PÁN JÍ OTEVŘEL SRDCE, ABY PŘIJALA, CO PAVEL ZVĚSTOVAL. KDYŽ BYLA ONA A VŠICHNI Z JEJÍHO DOMU POKŘTĚNI ...* Dospělá žena, která se obrátila na břehu řeky a pravděpodobně v ní byla také pokřtěna.
- 16,32-34: *A ZAČALI JEMU I VŠEM V JEHO DOMÁCNOSTI ZVĚSTOVAL SLOVO PÁNĚ. HNED SE DAL SE VŠEMI SVÝMI LIDMI POKŘTÍT ... A S CELOU RODINOU SE RADOVAL, ŽE UVĚŘILI V BOHA.* Víra předchází křest, radost následuje.
- 18,8: *KRISPUS A VŠICHNI, KTERÍ BYLI V JEHO DOMĚ, UVĚŘILI PÁNU; TAKÉ MNOZÍ Z KORINTĀNŮ, KTERÍ PAVLA POSLOUCHALI, UVĚŘILI A DALI SE POKŘTÍT.* Zde máme opět velmi jasně Boží pořádek, který byl tehdy a je i nyní:
  1. slyšet slovo Páně;
  2. uvěřit Pánu Ježíši;
  3. jako věřící být pokřtěn.
- 19,4-5: *JAN KŘTIL TY, KTERÍ SE ODVRÁTILI OD SVÝCH HRÍCHŮ A VYBÍZEL LID, ABY UVĚŘILI V TOHO, KTERÝ PŘIJDE PO NĚM – V JEŽÍŠE. KDYŽ TO USLYŠELI, DALI SE POKŘTÍT VE JMÉNO PÁNA JEŽÍŠE.* Apoštol Pavel se setkal s několika učedníky, kteří se nechovali a nevyjadřovali duchovně. Ale nakonec i zde je stejný postup: uvěření a křest.

Z uvedených míst ze Skutků apoštolů a ze všech ostatních zmínek o křtu v Novém zákoně jasně vyplývá, že křtu vždycky předcházela víra a křest se konal ponořením. Křtem se neuděloval Duch svatý, ani se jím křtěnec nenarodil znovu – nebyl tedy svátostí v církevním smyslu se zvláštním magickým účinkem. Výkon křtu nebyl výsadou držitelů zvláštních

sborových úřadů. Kdyby všichni věřící zůstávali i nyní v „učení apoštolském“, byla by otázka „jednoho křtu“ jasně a jednoznačně rozřešena. Mnozí vykoupení však zůstávají pod vlivem „lidského učení“ (Ef. 4,14), které činí ze křtu magický obřad nebo výraz smlouvy. Tak se dostávají k nutnosti nebiblického křtu kojenců a snaží se jej zdůvodnit Biblií. Kojenci jsou **předpokládáni** jako účastníci křtu tzv. „celých domácností“. Ale předpoklad je chatrný doklad.

Biblické záznamy o křtu domácností:

1. Domácnost Korneliova.

Kornelius byl Pánem veden, aby poslal pro Petra do Joppe se vzkazem, aby přišel do Cesaree. *ON TI ŘEKNE, CO BYS MĚL ČINIT ... JEŠTĚ KDYŽ PETR MLUVIL, SESTOUPIL DUCH SVATÝ NA VŠECHNY, KTERÍ TU ŘEČ SLYŠELI ... SLYŠELI JE MLUVIT VE VYTRŽENÍ MYSLI A VELEBIT BOHA* (Sk. 10,6.44.46). Slyšeli Boží slovo, byl na ně vylit Duch svatý, mluvili rozličnými jazyky, velebili Boha a byli pokřtěni. To nejsou projevy kojenců!

2. Domácnost Lydie.

V 16. kapitole Skutků jsou hned dvě „domácnosti“, ve kterých se zvláště s oblibou hledají kojenci. *POSLOUCHALA I JEDNA ŽENA JMÉNEM LYDIE ... PÁN JÍ OTEVŘEL SRDCE, ABY PŘIJALA, CO PAVEL ZVĚSTOVAL ... KDYŽ BYLA ONA A VŠICHNI Z JEJÍHO DOMU POKŘTĚNI ... PAVEL A SILAS VYŠLI Z VĚZENÍ A ŠLI K LYDII. TAM SE SHLEDALI S BRATŘÍMI, POVZBUDILI JE A ODEŠLI Z FILIP* (Sk. 16,14-15.40). Předpokládá se, že Lydie byla vdaná, že měla malé děti, že ponechala svého manžela doma a že si vzala na svou obchodní cestu dlouhou několik set kilometrů s sebou kojence nebo děti nejútlejšího věku. Tito předpokládání kojenci jsou dokladem odůvodněnosti křtů

nemluvnat. Že tam byli bratři, pravděpodobně služebníci Lydie, to je zaznamenáno, ale kde jsou ti kojenci?

3. Domácnost strážného žaláře ve Filipis.

A ZAČALI JEMU I VŠEM V JEHO DOMÁCNOSTI ZVĚSTOVAT SLOVO PÁNĚ. JEŠTĚ V TU NOČNÍ CHVÍLI ... SE DAL SE VŠEMI SVÝMI LIDMI POKŘTÍT. PAK JE ZAVEDL DO SVÉHO DOMU, POZVAL JE KE STOLU A S CELOU RODINOU SE RADOVAL ŽE UVĚŘILI V BOHA (Sk. 16,32-34). Všichni rodinní příslušníci strážného žaláře byli schopni slyšet, uvěřit a radovat se ze záchrany.

4. Krispova domácnost.

PŘEDSTAVENÝ SYNAGÓGY KRISPUS A VŠICHNI, KTERÍ BYLI V JEHO DOMĚ, UVĚŘILI PÁNU (Sk. 18,8). *DĚKUJI BOHU, ŽE JSEM NIKOHO Z VÁS NEPOKŘTIL KROMĚ KRISPA A GAIA* (1K. 1,14). Je jasné, že celá Krispova domácnost uvěřila a že byla pro křest, pokud byla pokřtěna, způsobilá.

5. Štěpánova domácnost.

POKŘTIL JSEM I RODINU ŠTĚPÁNOVU (1K. 1,16). Pavel přišel do Korintu roku 54 našeho letopočtu a svůj první dopis Korintským napsal asi o 5 let později. V 16. kapitole tohoto dopisu píše: *Víte o rodině Štěpánově, že první z celé Achaje uvěřili a dali se do služby bratřím* (v. 15). Pokud by ve Štěpánově rodině byli pokřtěni kojenci, museli by ve věku 5 let být služebníky církve! Slovem „rodina“ nebo „čeled“ (v kral. překladu) je přeloženo řecké slovo „oikos“, které se také vyskytuje v ostatních místech Skutků apoštolů. Tímto výrazem získávají tato místa zvláštní barvitost. Představíme-li si „rodinu – čeled“ zámožné majitelky obchodu Lydie, nebude v ní nikdo hledat děti nebo kojence. Podle slov Páně: *Kdo uvěří a pokřtí se*, je jasné, že byli křtěni jenom věřící lidé. Ti vyjádřili ponořením do vody symbolicky, že při svém uvěření zažili

to, co vyjadřovala potopa. Boží rozhodnutí znělo: *Konec všelikého těla přichází přede mne ... a zahynulo všechno tvorstvo, které se na zemi pohybuje* (Gn. 6,13; 7,21).

Ten, kdo uvěřil, ať v I. nebo ve XX. století, je se sebou hotov, odsuzuje svůj tělesný život a dělá nad sebou kříž. Když potom Obrací Duch svatý jeho pozornost na Golgotu, vidí tam na kříži toho, kdo za něj zemřel a v jeho smrti vidí svou smrt. To potom vyjádří křtem ponořením do vody.

Voda má v Bibli trojí, symbolický, význam:

- a) Použitá vnitřně, jako nápoj, vyvolává představu života. Ať již vody tekoucí ze skály na poušti nebo „voda života“ v Novém zákoně.
- b) Použitá zevně znamená očištění. Ať již v umyvadle ve stánku úmluvy nebo když Pán Ježíš umýval svým učedníkům nohy (J. 13).
- c) Ponoření. Prorok Elizeus vzkázal syrskému generálovi Námánovi, aby se **umyl** v Jordánu. V původním hebrejském textu je použito slovo „racho“ a v řeckém překladu slovo „luein“. Námán se však těmito slovy neřídil, neumyl se, ale „pohřížil se“ (tabal, baptein) – 2Kr. 5,10.14. Při omývání nemusel celé tělo ponořit.

Ponoření do vody znamená smrt. Vidíme to při potopě a u Námána. Nebyl jen uzdraven, ale položil do smrti to, co bylo pyšné a bezbožné a byl vnitřně obnoven. Křtem vyjadřuje Boží dítě, že při svém obrácení prožilo to, co se stalo skutkem při potopě a při Námánově pohřívání. 1Pt. 3,21 přímo spojuje křest s potopou. Křtem získává Boží dítě dobré svědomí. Ponořením do vody vyjadřuje věřící své spojení s Kristem v jeho smrti. Ponořením pod vodu vyjadřuje spojení s Kristem při jeho pohřbení. Toto pohřbení je naznačeno v druhém křtu, o němž se Písmo zmiňuje: *Tedy šli synové Izraelští prostředkem moře po suchu. Vody jim byla hradbou zprava i zleva* (Ex. 14,22) a ... *všichni byli pod oblakovým sloupem, všichni prošli mořem,*

všichni byli křtem v oblaku a moři spojeni s Mojžíšem (1K. 10,1-2). To byl opravdu hrob. Po obou stranách vysoké stěny a nad nimi příkrov tvořený oblakem. Tak vlastně vznikla rakev, kterou procházel všechen lid, který spolehl svou důvěrou v Mojžíšovo vedení. To se jim stalo předobrazně pro nás, kteří opouštíme „Egypt“ pohřbením s Kristem.

Ve Skutcích apoštolů se dovídáme, kdo byl pokřtěn a jak byl křest prováděn. V listech apoštolů jsme informováni o významu křtu.

- Ř. 6,3-4: *VŠICHNI, KTERÍ JSME POKŘTĚNI V KRISTA JEŽÍŠE, BYLI JSME POKŘTĚNI V JEHO SMRT. BYLI JSME TEDY KŘTEM SPOLU S NÍM POHŘBENI VE SMRT.* Křest znamená pohřbení starého člověka, který našel svůj konec v Kristově smrti. Zemřelý se ukládá do hrobu a je tím odstraněn. Nemá už nic společného s tím, v čem žil. Pro všechno v čem a čemu žil, již neexistuje. Křest tuto skutečnost představuje obrazně. Tak jsme zemřeli s Kristem a jsme s ním pohřbeni a odstraněni.
- Ř. 6,11: *TAK I VY POČÍTEJTE S TÍM, ŽE JSTE MRTVI HŘÍCHU.* Znamená to, že věřící člověk zemřel hříchu. Hřích starého člověka ovládá a panuje nad ním.
- Ga. 3,27: *NEBOŤ VY VŠICHNI, KTERÍ JSTE BYLI POKŘTĚNI V KRISTA, TAKÉ JSTE KRISTA OBLÉKLI.* Dopis do Galacie pojednává o zákonu, neboli o náboženství, které uspokojuje starého člověka. Věřící zemřel náboženství při svém obrácení a oblékl Krista. Také tuto skutečnost vyjadřuje křtem.
- Ko. 2,20.12: *SPOLU S KRISTEM JSTE ZEMŘELI MOCNOSTEM SVĚTA ... S KRISTEM JSTE BYLI VE KŘTU POHŘBENI.* Při svém znovuzrození zemřelo Boží dítě tomuto světu a jeho mocnostem, které na starého člověka působí, ovlivňují ho a usměrňují. Pro způsob myšlení tohoto světa je věřící člověk mrtev a pochován. To vyjadřuje křtem.

- 1Pt. 3,21: *TO JE PŘEDOBRAZ KŘTU ... JDE O DOBRÉ SVĚDOMÍ, K NĚMUŽ SE PŘED BOHEM ZAVAZUJEME.* První list Petra mluví o těžkostech, utrpeních a pronásledování. Toho se tělo leká a hrozí, jsou pro něho překážkou. Ale starý člověk s Kristem zemřel a je pohřben, proto se Boží dítě nesnází a bolestí nebojí.
- Ř. 6,4: *ABYCHOM – JAKO KRISTUS BYL VZKŘÍŠEN Z MRTVÝCH SLAVNOU MOCÍ SVÉHO OTCE – I MY VSTOUPILI NA CESTU NOVÉHO ŽIVOTA.*

Ko. 2,12: *S KRISTEM JSTE BYLI VE KŘTU POHŘBENI A SPOLU S NÍM TAKÉ VZKŘÍŠENI VÍROU.*

Křtěnec ve vodě nezůstane, zase se z ní vynoří. Jako odpovídá **vnoření** smrti, **ponoření** pohřbení, tak odpovídá **vynoření** vzkříšení Pána Ježíše Krista. On nezůstal v hrobě. Vstal z mrtvých a žije. Tato myšlenka se rovněž vyjadřuje křtem, když věřící vychází z vody. Je zde nový člověk, který je osvobozen od hříchu – ten již nad ním nevládne, je osvobozen od světa a jeho moci – už ho neovlivňují. Tak, jako Noe byl kdysi se svou rodinou bezpečně skryt v korábu před vlnami potopy a byl potopou pronesen, tak je i věřící člověk skrytý ve vzkříšeném Pánu Ježíši Kristu.

Je jasné, že se křest vztahuje pouze na náš pozemský život a nemá nic společného s životem na věčnosti. Potom se stane skutečností to, že tady nejsme pro všechny ty věci, kterým jsme ve víře zemřeli, což křest symbolicky vyjadřuje. Na věčnosti se stane skutečností to, co nyní ukazuje symbolika křtu. V biblickém smyslu se také nejedná o žádné znamení smlouvy s Bohem na způsob starozákonní obřizky. Kdyby byl novozákonní křest pokračováním obřizky, potom by měl apoštol Pavel lehkou práci s těmi, kteří podvraceli evangelium milosti a obřizku zaváděli. Tehdy k tomu byla nejlepší příležitost umlčet odpůrce evangelia poukazem na to, že křest nastupuje místo obřizky. To však nemohl učinit, protože obřizka, jako znamení Božího lidu má své naplnění v tom, že Boží novozákonní lid je znamenán Duchem svatým. Obřizka i ponoření do vody

(tebilah) bylo spojováno. Vstoupil-li pohan do služeb Žida, byl obřezán a ponořen do vody „ve jméno služebnosti“. Tím se vyjádřilo, že od toho okamžiku je otrokem svého pána. Když se jednalo o propuštění na svobodu, byli otroci o otrokyně ponořováni do vody (křtěni) „ve jméno propuštění. Toto ponoření je učinilo svobodnými.

Velmi časté důvody pro ponořování ve starozákonní době vyžadovaly, aby byla taková zařízení a opatření, která ponořování umožňovala. Dovedeme si proto představit, že snad nebyla domácnost, ve které by nebylo 40 sea (asi 486 až 525 litrů) vody. Proto nebyli učedníci zřejmě na rozpacích, když se na první kázání apoštola Petra v Jeruzalémě obrátilo 3000 lidí, kteří měli být pokřtěni. Není nikde zaznamenáno, že byli všichni pokřtěni týž den, ale i kdyby tomu tak bylo, nebylo by to technickým problémem. Kdybychom předpokládali, že křtilo všech 12 apoštolů na dvanácti různých místech, připadlo na jednoho apoštola 250 křtěnců. Za jednu hodinu mohl jeden křtící ponořit za sebou asi 125 lidí a při každém z nich pronést slova: „Křtím tě ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého.“ Každý z nich by byl tedy hotový za necelé dvě hodiny. Je však také možné, že křtilo třeba 120 učedníků na dvanácti místech, na každém místě deset a střídali se po sobě. Každý by tak pokřtil 25 křtěnců. Kdo byl přítomen biblicky prováděnému křtu, kdo byl sám pokřtěn a po případě sám křtil, ví ze zkušenosti, že lze bez obtíží pokřtít 25 dospělých lidí v poměrně krátké době.

Připomeneme-li si ono židovské křtění „ve jméno služebnosti“ nebo „ve jméno propuštění“, otvírá se nám úžasný obzor duchovních pravd, když je spojíme se slovy Pána Ježíše: *Křtíce je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého.*

Význam slova, jehož se používá v původních textech a apoštolská praxe nás jednoznačně přesvědčují o tom, že biblicky správný způsob křtu je pouze ponořením. Učení apoštolů a jejich praxe nás také přesvědčují o tom, že byli křtěni pouze věřící lidé, kteří křtem dodatečně vyjadřovali to, co prožili před tím, při svém znovuzrození. I kdyby byl někdo v nějaké náboženské společnosti, pokřtěný ponořením do vody

a nebyl by znovuzrozený a později by potom uvěřil, má tuto skutečnost vyjádřit biblickým křtem. Vyplývá to z praxe apoštola Pavla, tak jak je to popsáno ve Skutcích apoštolů 19,1-7. Pokud byl někdo „pokřtěn“ jako nemluvně a z Boží milosti uvěřil, sám pozná, jestli může s dobrým svědomím považovat, ve světle Písma, tento akt za křest.